

Dalies Šilutės krašto (buvusios Mažosios Lietuvos) lietuviški vietovardžiai

Aisėnai, Akmeniškiai, Alka, Alseikos, Antleičiai, Antšyšiai, Armalėnai, Aukštumalė, Barvai (Barveliai), Barzdūnai, Begėdžiai, Berciškė, Blymaciai, Bložai, Bružai, Bunduliai, Čiūteliai, Dėkintėliai, Didšiliai, Diegliai, Domaičiai, Drebuliai, Drunšeliai, Gaideliai, Galzdonai, Girininkai, Gnybalai, Grabupėliai, Grabupiai, Grinaičiai, GrumbLIAI, Gurgždžiai, Išlūžė, Jakšteliai, Jociškiai, Jonaičiai, Juknaičiai, Juodkrantė, Kalininkai, Kalnujai, Kalviškiai, Kanteriškiai, Karceviškiai, Kateliškiai, Katyčiai, Kavoliai, Kažemėkai, Kebeliai, Kekersai, Kintai, Kiošiai, Kirlikai, Kiškiai, Kleiniškiai, Klugonai, Krauleidžiai, Kūgeliai, Kukorai, Kulėšai, Kūlynai, Lamsočiai, Lankupiai, Lapaliai, Lapynai, Lašai, Laučiai, Laugaliai, Leitgiriai, Macikai, Mantvydai, Mažiai, Medaliai, Mediškiemiai, Medžioklės pelkė, Meišlaukiai, Menklaukiai, Metirkviečiai (Metrikviečiai), Miestaliai, Mockiai, Molgiriai, Muižė, Musaičiai, Naujapieviai, Naujininkai, Naustremeniai, Naustubriai, Norkaičiai, Okslindžiai, Pagryniai, Pakalnė, Paleičiai, Pangiriai, Pašyšiai, Paurai, Petreliai, Piktaičiai, Povilai, Prycmai, Ramučiai, Raudžiai, Reizgiai, Rudynai, Rūgaliai, Rumšai, Rupkalviai, Rusnė, Sakūčiai, Sakūtėliai, Saugos, Sausgalviai, Skersviečiai, Skieriai, Skirvytė, Skirvytėlė, Stankaičiai, Stankiškiei, Stonaičiai, Stremeniai, Stubriai, Suvernai, Svaraitkiemis, Šakūnėliai, Šaukai, Šeriai, Šilininkai, Šilmeižiai, Šilutė, Šilviai, Šyša, Šyšgiriai, Šyškrantė, Šlauniai, Šlažai, Šturmai, Tarvydai, Tatamiškiai, Traksėdžiai, Tūmeliai, Uikšiai, Ulozai, Uostadvaris, Uostiškiai, Usėnai, Užkamoniai, Užliekniai, Užpelkiai, Vaitkaičiai, Ventė, Verdainė, Versmininkai, Veržininkai, Vėžaičiai, Vileikiai, Vilkyčiai, Vilkomėdis, Virkytai, Vytuliai, Vyžiai, Vorusnė, Žagatai, Žagatpurviai, Žalgiriai, Žardaviečiai, Žemaitkiemis.

Daugiau: <http://www.silutevb.lt/apie-bibliotek/leidyba> → Šilutės kraštas

2010 m. Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka kartu su Šilutės pirmąja gimnazija vykdė bendrą projektą „Fridrichas Bajoraitis ir Paleičiai“. Tąkart pasirinktas Šilutės r. esantis Paleičių kaimas ir jame gyvenęs poetas, kultūros veikėjas, pirmosios kilnojamosios bibliotekos Mažojoje Lietuvoje įkūrėjas – Fridrichas Bajoraitis. Organizuotos ekspedicijos, pažintinės ekskursijos į Paleičių kaimą, jų metu bendrauta su vietos gyventojais. Aplankyta Paleičių pradinė mokykla, kurioje prieš 104 metus, baigęs Karalienės mokytojų seminariją, į pirmą darbo vietą mokyti vaikų atvyko F. Bajoraitis. Išvykose mokiniai piešė, fotografavo, matavo būsto fragmentus, darė aprašus. Tokiu būdu siekta supažindinti visuomenę su Paleičių kaimo savitumu ir įamžinti F. Bajoraičio vardą.

Ateityje planuojama plėtoti panašaus pobūdžio veiklas, pasirenkant vis kitus Šilutės krašto (buvusios Mažosios Lietuvos) vietovardžius ir su jais susijusias žymias asmenybes.

Pastatas Paleičių kaime, kuriame mokytojavo Fridrichas Bajoraitis

Fridricho Bajoraičio pėdomis

Projekto įgyvendintojai pirmiausiai aplankė Paleičių pradinę mokyklą, kurioje prieš 104 metus, baigęs Karalienės mokytojų seminariją, į pirmą darbo vietą mokyti vaikų atvyko F. Bajoraitis. Taip pat numatyta organizuoti ekspedicijas, pažintines ekskursijas į Paleičių kaimą, kurių metu bus bendraujama su vietos gyventojais. Išvykose moksleiviai pieš, fotografuos, matuos būsto fragmentus, darys aprašus.

Pirmoji ekspedicija

Kelionė bibliotekos autobusu į Paleičius neprailgo, nors diena ir buvo alinamai tvanki. Gimnazijos gyvenimo akimirkomis dalijosi moksleiviai: Ingrida Kiltinavičiūtė, Laura Jakštaitė, Vitalija Komskytė, Martynas Skirbutas, Donatas Skikas. Mokytoja Vaida Galinskienė vis gyrė: labai geri, labai smalsūs vaikai...

„Vaikštom pėdomis, kurias imynė Bajoraitis. Štai kodėl čia taip jaudinamės...“ – buvusios Paleičių kaimo mokyklos kieme kalbėjo bibliotekos direktorė Dalia Užpelkienė. Jauniems tyrinėtojams priminta, kad prieš mus esantis medinis dviejų galų namas yra buvusi Paleičių mokykla, kurioje 1904-1906 metais mokytojo ir čia pat gyveno F. Bajoraitis.

Netrukus atvėkėlius sveikino

Šilutės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka jau 15 m. vadinasi pirmos kilnojamosios bibliotekos Mažojoje Lietuvoje ikūrėjo ir vadovo, poeto, kultūros veikėjo F. Bajoraičio vardu. Bibliotekininkai savo bičiulio prof. Domo Kauno paakinti, pasitelkę Šilutės pirmosios gimnazijos moksleivius, įgyvendina projektą, įamžinantį F. Bajoraičio vardą.

Paleičių seniūnaitis Raimondas Kuzmarskis, du mus dominančio buvusios mokyklos nastato dabar-

tiniai šeimininkai: pusamžis, energija trykštantis dešiniojo namo pusės šeimininkas Antanas Moc-

kus ir santūrus kairiojo pastato pusės šeimininkas Emass Pocius.

Fridricho Bajoraičio pėdomis

Projekto organizatoriai dovanojo knygų apie Fridrichą Bajoraitį.

Atkelta iš 1 p.

Ponas Antanas sakė užsakinėdamas pastatui naujus langus stengėsis, kad jie būtų kuo labiau panašūs į iki tol buvusius.

Dabartiniai namo šeimininkai pasakoja, kad sovietmečiu čia nebuvo vieno šeimininko, mat buvo įrengti ūkio butai, kuriuose apgyvendindavo melžėjas ir kitus darbininkus.

Du dešimtmečius kairiąją namo pusę valdo Emass. Prie jo namo pusės vartelių žaliuoja smidras, šiltas vėjelis plasnėja oranžiniais aguonų žiedais. Gal jos žydėjo ir prieš 106 metus, kai pirmąjį savo darbo pavasarį po šį kiemą vaikščiojo F. Bajoraitis?..

Netrukus mus pakviečia vidun ir mustembame – neįprastai erdvas ir šviesus priebutis. Senais laiptais vorele pakylame į mansardą. Dabar čia niekas nebegyvena. Paskutiniai laikini gyventojai buvę lyg ir kareiviai, atvykę žvalgyti potvynio užlietu kelių bei sodybų.

„Čia lubos išlikusios tokios, kokios buvo – su visais balkiais. Kambarėlio dešinėje – krūva raudonų plytų. Kokio jos senumo tik mu-

ziejininkai galėtų atsakyti. Gaila, kad nebėra krosnies. Tačiau kokliai – tikras lobis. Vaikai, ar esate matę koklius?“ – neslėpė susižavėjimo bibliotekos direktorė Dalia Užpelkienė ir bibliotekos skyriaus vedėja Nijolė Budreckienė, kviesdamos moksleivius fotografuoti kiekvieną radinį.

Toks pat kambarys ir kairėje pastato pusėje. Praveriame medines duris, kabliais užkabiname. Kambarys – šviesus, saulėtas, stovi kelios lovos. Kambario kairėje – garšioji krosnis, šalia – plyta maistui gaminti. Greta kambario esančioje palėpėje „pasiakapste“ mokiniai aptiko jiems ypač vertingų daiktų: vaflinę, įrankių dėžę su įrankiais, sūrspaudį, žibalinės lempos stiklą, vytinį krep-

šį, sasiuvinių, laiškų ir rankinuką su „lobiu“ – vinimis ir kitais rakan-dais. Greta kambarėlio įrengta rū-kykla, už jos – vėl daugybė rakan-dų. Mokiniais viskas įdomu, tik santūrusis Emass vis šypsosi: kam reikia tų sutrūnijusių daiktų...

Zinoma, kad mansardoje savo kambarėlį turėjo F. Bajoraitis, o klasės buvusios pirmame aukšte. Leidžiamės žemyn. Emass Pocius plačiai atveria medines duris į savo namus. Jo patalpose – vyriškų rankų tvarka, vis taip pat erdvi.

Antra namo pusė negyvena, tad laiko ir gamtos veikiami pamažu irsta. Langai patrešę, į stiklus sparnais mušasi į šviesa besiveržiantys drugeliai, matosi šikšnosparnių pėdsakai...

Kelios valandos buvusioje Paleičių pradinėje mokykloje ekspedicijos dalyviams neprailgo. Grįždami į Šilutę kalbėjomes apie nuosirdžius, šiltus žmones, su kuriais teko bendrauti, apie patirtą jausmą, tarsi būtume praskleidę uždangą į XX amžiaus pradžią.

Laima PUTRIUVIENĖ

Anų laikų radiniai.

Autorės nuotr.